

Sygn. akt III AUa 2538/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 lutego 2015 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Ireneusz Lejczak

Sędziowie: SSO del. Monika Kiwiorska-Pająk

SSA Irena Różańska-Dorosz

Protokolant: Robert Purchalak

po rozpoznaniu w dniu 17 lutego 2015 r. we Wrocławiu

na rozprawie

sprawy z wniosku **R. L.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.**

o emeryturę pomostową

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

od wyroku Sądu Okręgowego w Opolu Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 6 października 2014 r. sygn. akt V U 1436/14

uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu Sądowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Opolu, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów postępowania apelacyjnego.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 6 października 2014 r. Sąd Okręgowy w Opolu V Wydział pracy i Ubezpieczeń Społecznych w punkcie I zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. z dnia 30 kwietnia 2014 r. w ten sposób, że przyznał wnioskodawcy R. L. prawo do emerytury pomostowej od dnia 1 marca 2014 r. i w punkcie II zasądził od organu rentowego na rzecz wnioskodawcy kwotę 60 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Powyższe rozstrzygnięcie Sąd Okręgowy wydał w oparciu o następująco ustalony stan faktyczny:

R. L., urodzony (...), w dniu 31 marca 2014 r., złożył kolejny wniosek o emeryturę pomostową, w postępowaniu przedsądowym wykazał 33 lata, 7 miesięcy i 23 dni okresów składkowych i nieskładkowych, nie pozostaje w stosunku pracy, wykazał staż pracy w warunkach szczególnych w wymiarze 2 miesięcy i 26 dni (Firma Handlowo – Usługowa (...) od 16 sierpnia 2012 r. do 10 listopada 2012 r.), w związku z czym decyzją z 30 kwietnia 2014 r. odmówiono mu prawa do emerytury pomostowej. W uzasadnieniu tej decyzji wskazano, iż R. L. nie udowodnił, iż wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w wymiarze co najmniej 15 lat, a także przed dniem 1 stycznia 1999 r. nie wykonywał tego rodzaju pracy.

W okresie od 15 sierpnia 1973 r. do 31 lipca 1991 r. R. L. zatrudniony był w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w O. na stanowiskach określanych kolejno w angażach i innych dokumentach pracowniczych w następujący sposób: monter maszyn i urządzeń przemysłowych, referent ds. taboru pływającego, inspektor ds. gospodarki smarowniczej i paliwowej oraz rejestracji i ewidencji obiektów pływających, starszy marynarz, kierownik maszyn na pogłębiarce, kierownik maszyn na statku, ślusarz mechanik, mechanik, ślusarz remontowy, kopacz, palowniczy, monter kadłubowy, brygadzysta.

W istocie przez cały okres zatrudnienia (z wyłączeniem pierwszego okresu pracy na stanowisku referenta i inspektora do 1 sierpnia 1974 r.) R. L. wykonywał podobnego rodzaju pracę polegającą na wykonywaniu prac remontowych na warsztacie pływającym, przy czym prace te obejmowały remonty śluz, jazów, grodzi, mostów oraz budowę tego rodzaju konstrukcji. Nadto wnioskodawca zajmował się pracami spawalniczymi, malarskimi, wykonywał pracę polegającą na piaskowaniu, obsłudze pompy pływającej. Opisane powyżej czynności wykonywał także na terenie stoczni należącej do (...) w O., w której wykonywano prace budowlano – remontowe statków oraz barek. R. L. wykonywał także czynności palowniczego, zajmował się obsługą holowników, pogłębiarek, remontem nabrzeży. Wszystkie prace jakie wykonywał podczas wyjazdów na budowę do Czechosłowacji również miały taki charakter jak powyżej opisany, bowiem profil działalności przedsiębiorstwa (...) był ściśle określony i obejmował wyłącznie prace budowlano – remontowe o charakterze hydrotechnicznym, wobec czego w Czechosłowacji prace te wykonywane były na rzekach O. oraz W.. Wnioskodawca był brygadzystą pracującym, bowiem przedsiębiorstwo zatrudniało tylko tego rodzaju brygadzystów. Nazewnictwo używane w angażach było zależne głównie od nazwy wyuczonego zawodu.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy uznał, że odwołanie wnioskodawcy jest uzasadnione.

Sąd Okręgowy wskazał, że w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43) - w wykazie A Dział III poz. 90 wymieniono prace wykonywane bezpośrednio przy budowie i remoncie statków na stanowiskach znajdujących się na tych statkach, pochylniach, dokach i przy nabrzeżach, natomiast w Dziale V poz. 7 wymieniono pracę przy wykonywaniu konstrukcji nabrzeży, falochronów oraz innych budowli hydrotechnicznych w nawodnionych wykopach lub na styku woda – ląd.

Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, w szczególności dowody o charakterze osobowym – zeznania świadków i wnioskodawcy, potwierdza ponad wszelką wątpliwość, iż R. L. w okresie od 1 sierpnia 1974 r. do 31 lipca 1991 r. wykonywał tego rodzaju zatrudnienie w (...) w O.. Co prawda w aktach osobowych wnioskodawcy jego stanowiska pracy określano w sposób zróżnicowany, jednak jak wynika z zeznań świadków i wnioskodawcy w zasadzie świadczył on pracę budowlano – remontową w zakresie budownictwa hydrotechnicznego. Czynności szczegółowo opisane przez świadków i wnioskodawcę odpowiadają pojęciom użytym w cyt. przepisach, to jest R. L. wykonywał prace przy budowie i remoncie statków oraz przy wykonywaniu konstrukcji nabrzeży i innych budowli hydrotechnicznych na styku woda – ląd. Z zeznań tych wynika także, że w okresie sprawowania funkcji brygadzysty charakter pracy R. L. nie zmienił się, był on tzw. brygadzystą pracującym. Uwzględniając powyższe okoliczności, stwierdzić należy, iż wnioskodawca spełnił wszystkie wymogi do uzyskania emerytury pomostowej, w związku z czym na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc orzeczono jak w pkt I, orzeczenie w pkt. II znajduje podstawę w treści art. 98 kpc.

Powyższy wyrok w całości zaskarżył organ rentowy, zarzucając mu naruszenie art. 233 § 1 kpc przez wadliwe ustalenie stanu faktycznego polegające na nieuzasadnionym przyjęciu, że wnioskodawca spełnił przesłanki z art. 4 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. Nr 237, poz. 1656).

Zarzucił również naruszenie art. 4 powyższej ustawy oraz przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przez niesłuszne uznanie, że wnioskodawca jest uprawniony do emerytury pomostowej.

Wskazując na powyższe wniosł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania oraz zasądzenie kosztów procesu od wnioskodawcy za obie instancje, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Pełnomocnik wnioskodawcy w odpowiedzi na apelację organu rentowego wniosł o jej oddalenie oraz zasądzenie od organu rentowego kosztów postępowania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja organu rentowego jest zasadna o tyle, że skutkuje uchyleniem zaskarżonego wyroku i przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu, gdyż Sąd I instancji wydał wyrok przedwcześnie, bez należytego przeprowadzenia postępowania dowodowego i w konsekwencji wyjaśnienia istoty sprawy.

W sprawie sporna kwestia sprowadzała się do ustalenia, czy wnioskodawca posiada 15 lat pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze przed dniem 1 stycznia 1999 r.

Sąd Okręgowy na podstawie zeznań świadków przyjął, że wnioskodawca podczas zatrudnienia w (...) w O. w okresie od dnia 1 sierpnia 1974 r. do dnia 31 lipca 1991 r., w tym także podczas kontraktów w Czechosłowacji, wykonywał co najmniej przez 15 lat stale i pełnym wymiarze pracę określoną w wykazie A dziale III poz. 90 i dziale V poz. 7.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu podzielił zarzut organu rentowego, iż przedstawiona przez Sąd Okręgowy argumentacja nie pozwala na przyjęcie, że wnioskodawca spełnił sporna przesłankę.

Zgodnie z art. 328 § 2 kpc uzasadnienie wyroku powinno zawierać wskazanie podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, a mianowicie: ustalenie faktów, które sąd uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, i przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, oraz wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa. Nadto uzasadnienie wyroku pełni ważną rolę procesową, bowiem umożliwia stronie zrozumienie motywów, jakimi kierował się Sąd wydając wyrok, ale również umożliwia sprawowanie nadzoru judykacyjnego przez sąd wyższej instancji.

Co prawda uzasadnienie Sądu Okręgowego formalnie spełnia powyższe kryteria. Jednak uzasadnienie jest lakoniczne i nie pozwala na dokładną ocenę motywów rozstrzygnięcia Sądu I instancji. Sąd Okręgowy na podstawie zbiorczych zeznań świadków uznał, że wnioskodawca podczas zatrudnienia w (...) w O. oraz na budowach eksportowych w Czechosłowacji wykonywał prace w warunkach szczególnych określone w wykazie A dział III poz. 90 i dział V poz. 7. Tymczasem ustawodawca w tych przepisach określił wiele różnych prac, to jest: prace wykonywane bezpośrednio przy budowie i remoncie statków na stanowiskach znajdujących się na tych statkach, pochylniach, dokach i przy nabrzeżach (dział III poz. 90) i prace przy wykonywaniu konstrukcji nadbrzeży, falochronów oraz innych budowli hydrotechnicznych w nawodnionych wykopach lub na styku woda – ląd (dział V poz. 7), a Sąd Okręgowy nie wskazał konkretnie, które z tych prac wykonywał wnioskodawca. Niewątpliwie braki w tym zakresie nie pozwalają na ocenę rodzaju pracy wykonywanej przez wnioskodawcę.

Ponadto Sąd Okręgowy, mimo dokumentów zawartych w aktach osobowych, w szczególności angaży, wskazujących, że wnioskodawca zajmował stanowiska pracy nie związane z powyższymi pracami, przyjął na podstawie całokształtu zeznań świadków, że wnioskodawca wykonywał pracę określoną w dziale III poz. 90 bądź w dziale V poz. 9, przy czym nie wskazał okresów wykonywania tych prac. W żaden sposób nie wyjaśnił różnic pomiędzy zeznaniami świadków i angaży. Natomiast przyjęcie, że dokumenty te nie miały znaczenia dla oceny charakteru pracy wnioskodawcy jest nieuzasadnione.

W świetle tych okoliczności należy uznać, że Sąd Okręgowy w istocie nie dokonał oceny materiału dowodowego ale przedstawił jedynie swoje przekonanie oparte na doświadczeniu życiowym.

Wskazane wyżej przyczyny sprawiają, że w sprawie konieczne jest uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, bowiem wydanie przez Sąd Apelacyjny wyroku, co do istoty sprawy wymagałoby przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości, co ograniczyłoby merytoryczne rozpoznanie sprawy do jednej instancji.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Okręgowy winien przeprowadzić postępowanie dowodowe na okoliczność spełnienia przez wnioskodawcę warunku 15 lat pracy w szczególnych warunkach. W szczególności Sąd Okręgowy dokładnie ustali na podstawie zgromadzonych w sprawie dowodów, jakie konkretnie prace wykonywał wnioskodawca w spornym okresie i w jakich okresach. Postępowanie to winno objąć przede wszystkim ponowną dokładną analizę akt osobowych wnioskodawcy oraz przesłuchanie świadków na okoliczność charakteru zatrudnienia wnioskodawcy w spornym okresie. Ewentualne dopuszczenie innych dowodów wnioskowanych przez strony.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 § 4 kpc uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania i w oparciu o art. 108 § 2 kpc pozostawił temu sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

R.S.